

raabe, at Forslaget gaaer til anden Behandling. Endelig vil man tillade mig endnu et Ord om Forholdet mellem Præst og Menighed. Her er fra mange Sider rettet skarpe Angreb mod Præstestanden. Jeg stiller mig paa dette Sted ikke saaledes, at jeg agter at imøbegaae dem; jeg vil lade dem staae ved deres Værd. Jeg indrømmer, at der naturligtviis, som en anden Nigsdagsmand har sagt, i Præstestanden som i alle Stænder er fuldt op af Skrøbeligheder og braadne Kar; men jeg vil blot gjøre opmærksom paa, at naar man nu fortiden skildrer Præstestanden med saa sorte Farver, saa maa man heller ikke glemme de sorte Farver, hvormed Menighederne bør skildres. Jeg vil spørge: hvad vil man vel sige, naar man erfarer, at her i Kjøbenhavn er der, saavidt jeg veed, kun 8000 Kirkegængere, som stadig komme i Kirke, af en Befolkning af 70 til 80,000 voksne Mennecker. Hvad dømmes man om den Menighedstilstand i Kjøbenhavn? Her kan man dog ikke sige, at det er, fordi Folk ingen Præster have, de synes om, thi her er Valget frit og rigt. Var der altsaa virkelig kirkelig Interesse, vilde Folk komme i Kirke. Man betænke imidlertid — Enhver, som hender til kirkelige Forhold, veed det — at de, der komme i Kirke, ere altid de samme; man seer næsten altid de samme Omgivelser, de samme Ansigter. Altsaa ikke meer end en Tiendedeel af Kjøbenhavns voksne Befolkning er blot saa meget som stadige Kirkegængere. Men Enhver, der har den mindste aandelige Erfaring, veed, at stadig Kirkegang er kun et meget usikkert aandeligt Kjendetegn; der er en lang Vej derfra til et christeligt Liv. Denne Bemærkning finder navnlig ogsaa Anvendelse paa Landet; thi der veed jeg ellers, at Banen somme Steder har indført en meget god Kirkegang, men derfra til et christeligt Liv og en christelig Aand er som sagt — en lang Vej. Skildrer man Præsten med saa mørke Farver, skal man ogsaa høre, hvor fort det i Menighederne seer ud. Jeg mener i det Hele taget, at der finder et Bøvelsforhold Sted imellem Præst og Menighed; naar Menighederne til en givne Tid ere gode, ere Præsterne ogsaa gode; og naar Menighederne ere ringe, ere Præsterne ogsaa ringe; der kan være en Smule

Skyld mere paa den ene Side end paa den anden, men i Regelen vil Præstens, og Menighedens aandelige Tilstand balancere med hinanden. Jeg troer nu vistnok ikke, at det er gavnligt, at vi staae og sværte hinanden her, hvor Ord lyde, som ville gjenlyde trindt om i Landet; det er heller ikke min Hensigt. Men jeg maa protestere imod saaledes eenfædig at tage Præsterne frem og sværte dem og saa paa den anden Side at rose Menighederne saa meget. Efter min Formening — og dermed vil jeg slutte — er Nutidens religiøse og aandelige Tilstand iøvrigt forholdsvis at regne blandt de gode Tiders — jeg beder Dem bemærke, at jeg siger forholdsvis blandt de gode, ja, jeg turde maaskee sige blandt de bedste. Det, jeg her siger, er, som Enhver vil forstaae, grundet paa Studium af Historien; sammenligner jeg nemlig andre Tider med vor Tid, kan jeg ikke andet end sige, at vor Tilstand er forholdsvis god; men den er dog saare langt fra Idealet, fuld af utallige Brøst, især naar man vil see den efter i Sømmene. Og ligesom jeg maa udtale, at vor Tid trods tusinde Skrøbeligheder hos Præst og Lægmand hører forholdsvis blandt de gode Tider, saaledes er det mit Haab, at Fremtiden ikke vil blive mindre god.

Formanden: Der er begjært Afslutning af Forhandlingerne af følgende Medlemmer: Neergaard; Fallesen; M. Gad; Schytte; Rosensørn; D. Müller; Madsen; H. S. Hansen; N. Andersen (Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds); Bank; N. Andersen (Odense Amts 4de Valgkreds); Schøler; Ludvig; S. Nielsen; Lange. Jeg skal bemærke, at der endnu er indtegnet 8 Talere.

Ved den derpaa foretagne Afstemning vedtoges Afslutningen af Forhandlingerne med 51 Stemmer mod 20.

Sagens Overgang til anden Behandling, som derefter foretoges ved Navneopraab, begjært af H. M. Petersen; Alberti; A. Christophersen; N. Albertsen; N. Jensen; Ludvig; N. Andersen (Odense Amts 4de Valgkreds); S. Lyhøe;